

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéréseinek visszaadása vagy megőrzése nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Magyar pelikánok.

A pelikán madár szép meséje százidők óta ismeretes. A legnagyobb foku áldozatkészségnek, önfeláldozásnak a glorifikációja ez. Annnyira megy a rege szerint ez az önfeláldozás, hogy saját véréből táplálja övéit. Bár alig látta valaki, hívője elég akadt. Sőt követője is.

Ebben az országban, amelyet annyira szeretnek a legridegebb önzés televény földjének kikiáltani, nagyon sok volt a pelikán. A negyvennyolcas átalakulás, addig, amíg az vérbe nem ment, szintén egy neme volt a pelikánságnak. A magyar nemesség minden kényszerítő hatalom nélkül vette be az alkotmány sáncaiba a jogtalan népet, nálunk szó sem volt olyan elementáris hatással dolgozó kényszerrel, aminő a francia forradalmat kitörésre, később eredményre vitte, de még arról sem volt szó, ami egész Európában megindította a küzdelmet a népjogokért. A magyar uralkodó osztály vitte a legkövetkezetesebben végig a demokrácia uralomra juttatását a gyakorlatban, úgy amint a doktrína annak az utját kitűzte. Ez az ut az, hogy nem a követelés, hanem, a lemondás adja meg az igazi alkotó elemét a demokráciának, amely csak akkor

igazán termékeny, ha nem a kierőszakolás ágyában fogan és eredményeit nem abból szüli meg.

Igy került gyakorlati alkalmazásba a magyar közéletben a pelikán politika, amely megvértzi magát, hogy táplálhassa az övéit. Így örököltük ezt át a mi őseinktől és így alkalmazzuk még most is végig nemzeti életünk egész vonalán. Táplálunk, belőlük táplálkozni engedünk existenciákat, amelyekről azt hisszük, hogy a mi testünkbeli való test, a mi vérünkbeli való vér.

Ennek a pelikán-politikának egyik szülőtte az, hogy Magyarország valamennyi vármegyéje, valamennyi városa mindennap meghasogatja a maga mellét, hogy abból tápláló vért eresszen a főváros mesterséges tenyésztésére és annak a tultengésére. A földjével, annak ősi erejével, valamint a hozzátartozó emberi munka ráfordításával termelő magyar föld belegörnyedt a legmagasabb nemzetközi áramlat szolgálatába, a csak fantomjaiban létező pénz és ipariális gazdálkodás délibábjait táplálja a vidék, felszállítva ide ragyogást, fényt, lennt hagyva nyomort és tengődést. A fő- és székváros intézői és abból sem munkájokkal, sem képességükkel arányban nem álló hasznot húzó urai látván, hogy a

vidéki pelikánok még mindig a bba hitben vannak, hogy ez a főváros megtestesíti gróf Széchenyi István és gróf Andrássy Gyula eszméit az igazi magyar fővárosról, az ország igazi szivéről, már szinte intézményesen kezdettek arról gondoskodni, hogy ennek a nemzetközi kurzusban tova robogó, fényes, de teljesen megromlott szekere elé fogják az összes vármegyét, valamennyi várost.

Ez a hajtás azonban most megakadt. A főváros által összehívott drágasági értekezlet a bizonyosága ennek, itt felvonult a főváros a maga elméleteivel, a maga inkább lármás, mint tudásban képességben súlyos embereivel. Azzal a határozott céllal, hogy a lehetőleg leghamisabb elméleteknek szerezzen gyakorlati megsulyozást és ott alakíttassék ki olyan közvélemény, mely egyszerre és végképpen megsemmisítsen minden érdekvédelmet a magyar föld és az ahhoz kötött nép szerzett jogainak a fenntartására. Hát ez nem sikerült. A városok jelentékeny részben elmaradtak, az ott elhangzott felszólalások pedig egész meztelenre vetkőztették a főváros vezetőinek terveit és megalakult a helyzet olyanképpen, hogy a vidék élő és eleven erejéből táplálkozó főváros hatalmas visszautasításban részesült, semmiféle

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A hittanítás fontossága a nevelésben.

Ünnepi beszéd: a főgimnázium Mária Egyesületének ünnepén elmondta: Szilágyi Dózsa.

Az eszmék birodalmában nagy harc folyik szemünk előtt a párisi államtanácstól a Néptanítók lapjáig ezen barcban ledől minden fal, ami a népeket és egyeseket eiválasztja, feloldódik minden kisserű felekezeti keret; két táborban sorakoznak a harci szomjtói dagadó szívek: az egyik az *objectiv igazság* termékeny és biztos talaján sorakozik: van Isten, van lélek, van erkölcs; a másiké tág tért enged az *egyéni vélekedéseknek* és ezeknek süppedések és égető zavarai sivatagján akarja vezetni az emberi nemet. Az egyik a philosophia prennis az örök bölcsélet kis könyvecskéjét a *katekizmust* tartja kezében; az igazságok ezen messzelátóját, amellyel önmagunk és a világ-

egyetem határán túl nézünk az örökkévalóságba; a másik pedig a *független Én nek* forradalmi kitéjával csalogat, amely egy új úgy nevezett erkölcs, új ember, egy új társadalom délibábjá felé akarja vezetni az embert. Az egyik — hirdetve egy valláson alapuló, minden egyéni véleményen, időn és helyen felül álló erkölcsi rendet — az ész és szív harmoniájának, egy egész ember megteremtésére a *vallásoktatást* követeli, a másik pedig istenítve az észet, tagadva az észszerű hit lehetőségét, ennek nyomát az emberi életben csak vak hullámzó, ösztönszerű érzelmeknek tartva — *vallás nélkül, valás ellen* a többi iskolai tantárgy lépcsőjén akar felemelkedni a nevelés eredményéhez — az igaz jellemhez, vagyis különböző megtevesztő jelzavak alatt a *vallásoktatást* az iskolákból ki akarja küszöbölni.

E két tábor egy áthidalhatatlan, oceáni mélység és távolság választja el egymástól. Ha valahol, úgy itt kell érezni, hogy a szó elégtelen a gondolat és érzélem kifejezésére. Aitit igazság — szavakban öntve mindig hiányos; Krisztusi neveléstanak teljes megértése annak át-

élése nélkül lehetetlen. Innen van, hogy egyetlen nevelési rendszerse tud felmutatni oly oadaadó kiveket, hősöket mint a keresztény, mert az megértett és átélt igazság az ember vérkeringésévé lesz, de egy se találkozik annyi félreértéssel, gúnynyal, megvetéssel mint ez. Az egyik átélve, önmagában tapasztalja mindast, amit az emberi ész és szív az Istenből megsejthet, a másik előtt pedig személyes Istent nem ismervén ez egy kimagyarázhatlan rejtély, de az ember nem szeret rejtélyeket, érthetetleneket, a büszke ész és szív nem szereti azt mondani nem értem, hanem azt: nem igaz. Azok, akik megtagadva a szív követelményét, ellentmondva az emberi művelődés történetének, amely vallás nélkül nem ismer népet, más módon nagyon is kárpótolva nélkülözni tudják a vallást, az ő lelkük sivárságával, rideg paragrafusokkal bilincseket raknak a lelkiismeretre, a vallást küküszöbölve az iskolából a szülőket, gyermeket a vallás nélküli nevelésre akarják hajszolni. Hogy tudjuk mi Ernesto Náthánnal megértetni a keresztény nevelés magasatos elveit, aki a római községtanáccsal a hitoktatást az iskolákból kizáratta? A keresztény nevelésnek mértékgy-

Elegáns blousok,

aljak, pongyolák női és leányka kabátok, gyermekruha különlegességek, tekintettel

a karácsonyi és újévi ünnepekre

leszállított, olcsó árban csakis Hevesi

Nagyvárad Zöldfa-utcán szerezhetők be.

„Párisi nagy áruházában“

Szolid kiszolgálás!

Kitűnő reklám szöveg aljak már 175-től.

Rendkívül olcsó árak!

argumentum nem produkáltván a mellett, hogy a vidék a hus és a drágaság kérdésében a fővárosnak legyen a példája.

De hát kérdezzük, van e ok arra, hogy a vidék ezentúl bármely kérdésben magát és a maga jogos érdekeit a fővárosnak feláldozza? Határozottan megállapíthatjuk, hogy nincs. Eleget kapott az országtól a főváros eddig, most immár a vidék jogainak és érdekeinek az érvényesítése kell, hogy következzen, mert ez az ország igaz érdeke.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 9.

Berzeviczy Albert negyed 11 órakor megnyitja az ülést.

Hitelesíti a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bejelenti, hogy **Heincs** Hugó a selmecbányai kerület képviselője hirtelen elhunyt és meleg szavakkal elmentálja.

Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be az 1887. XIV. törvény cikk 3, 4 és 5 §-ának módosításáról és kiegészítéséről.

A pénzügyi bizottsághoz utalják.

Következik

az indemnitás

folytatólagos tárgyalása.

Justh János: Konstatálja, hogy míg az ellenzék részéről már tíz napon keresztül indokolták a szónokok a kormány iránt való bizalmatlanságukat, a kormány és pártja egyáltalán nem felelt ki, milyen politikát abarnak követni a jövő év első négy hónapjában. (Ugy van.) A kormány egyáltalán nem ad programot. Csak azt látjuk, hogy az ellenzék híveit még most is üldözi és erre példákat is hoz föl. Tiltakozik az ellen a felfogás ellen, amelyet **Cserny** Károly egy közbeszólás formájában nyilvánított, hogy a függetlenségi párt a bankért lemondott a katonai követelésekről. A

párt először az önálló bankot, a gazdasági önállóság berendezését kívánja, azután pedig az általános választójog mellett az önálló hadseregért küzd. A kormánynak és pártjának a választói reform kérdésében sincsen programja vagy nagyon is sokféle van. Kíváncsi, hogy melyik irányzat fog győzni, az-e, amelyet **Tisza** István hirdetett, vagy az-e, amelynek **Székely** Ferenc és **Lukács** László voltak az előharcosai. (Zajos tetszés.) Ugy látszik, hogy a kormány ebben a kérdésben is úgy fog eljárni, mint a bankkérdésben, amelyben hirdette a készfizetések fölvetelét és most eljettette. (Ugy van!) Bizalmatlansággal viseltetik a kormány pénzügyi politikája ellen is, amely az új monopoliákkal a szegény népre ró újabb nagy terheket. (Helyeslés.) Az indemnitás elfogadását bizalmi kérdésnek tekintik és ezért nem szavazza meg. (Élénk helyeslés. A szónokot számosan üdvözlölik.)

Kun Béla: Azzal kezdi, hogy a munkapárt csodálatosképpen nem indokolta meg a javaslat tárgyalása során, hogy milyen motívumok vezetik őket a bizalom kérdésében. Az a néhány munkapárti szónok, akik felszóltak, nagyon labilis érveket hozott fel. Tiltakozik az ellen, hogy meddő közjogi vitának mondják ezt a harcot, amelyet a függetlenségi párt folytat az ország függetlenségéért és önállóságáért. (Tetszés.) A választói reformot sürgeti, mert úgy látja, hogy el akarják sikkasztani. (Helyeslés.) A takarékoságról szólva, utal arra, hogy a közös költségekre mindig van pénze a kormánynak. Most már négy új csatahajót akarnak építeni a nép kizsárolt véres verejtéke filléreiből. (Ugy van! Mozdás.) A munkapárt cselekedetei nem tedik az ígéreket, amelyeket tettek. Több katonát nem hajlandók adni az osztrák hadseregnek. A tiszteknek alig egy huszadrésze magyar, pedig a magyar legénység az állomány nagyobb fele. (Helyeslés.) A pénzügyi terhek emelése ellen szól. Az örökösödési illetéket fokozatosan kell emelni. A progresszív adózást minden téren meg kell valósítani. (Ugy van.) **Szell** Kálmán beszédének az a része, amelyet a gyermekvédelemről mondott, örökbecsű. Sajnos, hogy a kormány nem fordít erre elég gondot. (Ugy van.) A státuszrendezést sürgeti. A tanítók, tanárok és a közigazgatási tisztviselők kívánságait teljesíteni kell. (Helyeslés.) Az előadóval szemben kimu-

tatja, hogy a kényszerhelyzetet a kormány és a többség idézték elő.

Miért nem terjesztette be a kormány idejében a költségvetést? A kisgazdák bajaival sem törődnek. (Ugy van!) Uj, igazságos földadókataszterre van szükség. (Zajos helyeslés.) A közegészségügy egyenesen botrányos. Ezekkel a kormány nem törődik, csak arra néz, hogy katonát tudjon szállítani az ország. (Helyeslés. Zaj.) Az ipartörvényt is meg kellene csinálni, amely az iparososztálynak egyenesen léteérdeke. (Ugy van.) Sürgeti a munkásbiztosító reformját. A kormány liberalizmusát bírálja, amely olyan, hogy egy lépést tesz előre, kettőt pedig hátra. A tanítók szabad egyesületének feloszlata szarnokság. A vallásnak magának kell annyit erejének lenni, hogy átfogja a lelkeket. (Ugy van!) Az államnak nem hivatása, hogy ebbe beavatkozzék. (Zajos helyeslés.) A kormány iránt való bizalmatlanság már felütötte a fejét a többségben is. (Mozgás.)

A keletkezett zajban az elnök az ülést felfüggesztette.

Szünet után

Ugron Zoltán szólalt fel a Valencsik Ferenc szerdai beszédére reflektálva kijelenti, hogy a beszédében felhozott vádak nem felelnek meg a valóságnak.

Apponyi Albert gróf az indemnitást nem szavazza meg. A kormány programját támadja.

Az ülés 2 órakor ért véget.

A bankjavaslatot megobstruálják.

Tegnap vette tárgyalás alá a pénzügyi bizottság a bankjavaslatot. A képviselőház folyosóin egészen határozottan beszéltek, hogy a bizottság ellenzéki tagjai a javaslatot már a bizottságban megobstruálják. Sőt olyan képviselők, akik nem tagjai a bizottságnak, szintén fel fognak szólalni. Mindenképpen nagy harcra van kilátás.

A horvátok a bankjavaslat mellett.

A horvát képviselők elhatározták, hogy a bankjavaslatot elfogadják. A horvátok határozatát legközelebb hozzák köztudomásra.

sége nem a korona, nem a rőf, hanem az egészséges erkölcsi érzék.

Ha mindenki csak mint ember kérdesi önmagát: Kell-e eszednek világosság, szivednek nyugalom, akarátodnak erő? Akarsz-e egész ember lenni? Mindnyájunknak csak egy lehet a felelete. De mikor azt kérdezzük, honnan lehet ezt előteremteni, akkor mit látunk? Az Egyház évszázadok óta rámutat a legelső Nevelőre, aki e téren m ködött, Krisztusra, akinek volt, van képessége elveket, erőt, életet adni, egy másik világ pedig minden földi forrást megnyit, a földön és önmagában mindent bejár, anyagi viszonyok rendezésében, értelem kiművelésében, mind a tekintélytől való teljes függetlenségben, korlátlan szabadságban, a szenvedélyek uralmában, egyéni tulajdonjog teljes megszűntetésében, a családi kör szétverésében, a kultura száműzésében bolyong, tapogat. Az Egyház a multa és jelenre hivatkozhatik. En tudtam adni az észnek és szívnek nyugalmat, a világnak elégedett embereket, akik nagy alkotások férfiai voltak, akik a mocsarak, a sziklák és bozótok közt templomot emeltek és termőföldet hoztak létre, de belől is a szívben templomot emeltek és jellemeket hoztak létre, de lázasan kapkodó, siető ujtásra vágyó koruak akár multa, akár jelenre hivatkozik, bevégzett jellemekre, rendszerükön alapuló, azt átélő társadalomra nem mutathat, csak a forradalmak véres borzalmaira és mámoros alakjaira és tömegére mutathat a multban, a jelenben pedig kiskoru bűnösök nagyszámára, feldult családi életre, tajtékzó osztálygyűlöletre.

Az ismeret akármennyire is rendelkezék áttetsző világossággal és gránit szilárdsággal, önmagában nem forrása az erkölcsi erőnek;

különbön az intelligencia lenne a jellem, az erkölcsiség hőmérője, tehát a kevésbé művelteket tudatlanságuk erkölcsi szegénységre kárhoztatná, a művelteknél pedig a műveltséggel egyenes arányban kellene nőni az erkölcsi erőnek, kialakult jellemeknek. Pedig mit látunk az életben? Hogy sok embernek műveltségét csak gerinctelen szolgálékütsége, pirulái nem tudó mindig áldozatra leselkedő érzéki szomja, minden rágalomra, gunyra kész ördögi perverzitása mulja felül amellyel az ujság papiron, irodalmi művekben, társadalmi működésben hamis erkölcsi elveknak mérges gombáit tenyészti és terjeszti.

Hol találom az áttörhetetlen vaskövetkezetesség törvényeit, ha nem a természettudományokban? De akármily szabály szerint forrjon, fogyjon, oldódjék és bomoljék a víz, akármily egységekkel is tudom mérni a villamos energiát, egész életemen keresztül élvezhetem a csillagvizsgálóból a csillagok évtizedekre, századokra előre kiszámítható pályafutását, mindennek az ismerete az erkölcsi életben rendet és erőt nem teremt. A matematikának metafizikai bizonyossága és letagadhatatlan következetessége az akaratnak biztonságot és következetességet nem nyújt.

Az irodalomtörténet alakjai és termékei, a történelem vezéreiből és klasszikus eseményei, a poétikában a költői igazságszolgáltatás tisztelete megragadhat, lelkesíthet vagy undorral tölthet el, ébreszthet hangulatokat, erkölcsi nézeteket, de egységes, minden körülmények közt érvényesülő erkölcsi rendet nem teremthet, mert az erkölcsi rend nem hullámozó hangulatokból, lángoló vagy szunnyadó érzelmekből, ingó vélekedésekből, hanem min-

denki felett álló törvényből, sanctióból, erőből alakul.

Mindaz nem lehet tényezője az erkölcsi ségnek; azt nevelheti vagy ronthatja, mert csak a hittan vagy vallás az, mely az »Ént«, az embert a legközvetlenebbül teszi tárgyává. Csillagokból, műszerekből, logaritmusból, nem tudom kiolvasni, mi az ember, költemények, drámák, regények foglalnak magukban embert, de még sem az erkölcsi, a felelős Ént, de a vallás rejti magában azokat az elveket, amelyekkel eredetéről, célomról egyrésztől öntudatra juthatok, másrészt a legnagyobb erkölcsi energiával ápolja bennem a felelősséget, a mellyel cselekedeteim és »Ént-em közt szoros összefüggést teremtek. Mig tehát a pantheizmus, materializmus stb., tehát azok, akik tagadják a személyes Isten létét, az embert a természeti erők egy tehetetlen láncszemévé akarják tenni, addig a vallás a szabadakaratú és önfelelőséggel, a kicsi embert a megmérhetetlen világ-egyetem középebe, mint ettől független egyént állítja. Tehát most döntsék el, melyik oktatásnak van nagyobb nevelő értéke, annak-e, amelynek tárgya kivülem esik, vagy amelynek központja az erkölcsi Ént?

Mit mond továbbá az emberiség köztudata? Ésszel, ennek ismeretével szembe állít egy nagyhatalmat, amely a törvényesség háttárain tulcsapni akaró szenvedélyeken trónol. Az emberiség köztudata a tulerős szenvedélyt elkezdve a legrégibb görögöktől napjainkig, mindig a lélek rabszolgaságának, a jellem halálának tartották. Nagyhatalommal szemben pedig mit kell állítani? Nagyhatalmat. A tudomány vagy hullámozó erkölcsi vélekedések pedig a szenvedélyekkel szemben nem jelentenek erőt. Korunk a találmányok lázas százada,

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Tegnap délután kezdte meg Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a decemberi közgyűlésre kitűzött ügyek tárgyalását.

A bizottsági tagok nagy számmal jöttek fel a gyűlésre, mert választás volt a központi választmány és a közigazgatási bizottság tagjaira.

Itt erősen mérkőzött a két párt.

A központi választmány tagjainak választásánál egy kellemetlen incidens történt. A választmány régi, legbüszgőbb tagja: dr. Molnár Imre nem volt a munkapárt listáján, hanem dr. Mihelffy Lajos volt nyomatva helyette. A munkapárt tagjai természetesen ezzel a listával szavaztak.

Mikor az eredményt látták, nagyon meglepődtek a munkapárt tagjai, de különösen meglepődött dr. Hoványi Géza, a párt elnöke. Az előzetes jelölő tárgyalásokon szó sem volt a munkapártban Mihelffy Lajos jelöléséről, mert Molnár Imrét akarták továbbra is a központi választmányban.

Mindjárt igyekeztek is a tévedést reparálni.

A főispánt keresték fel s előbb dr. Mihelffy Lajos, majd az összes megválasztottak le akartak mondani, hogy újra válasszanak s bevegység dr. Molnár Imrét is, de a főispán felvilágosította a megválasztottakat, hogy ha lemondanak, akkor az utánuk jövő, kevesebb szavazatot kapott tagokat kellene kijelenteni megválasztottaknak.

Végre is abban állapodtak meg, hogy közelebb dr. Mihelffy Lajos le fog mondani, s helyébe megválasztják dr. Molnár Imrét.

A közgyűlés különben még pár napig eltart; ma szombaton délután a jövő évi költségvetés tárgyalásával kezdik a folytatódó közgyűlést.

Az első napi tárgyalás lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnökölt, a törvényhatóság tagjai közül mintegy százan voltak jelen.

A megnyitás után előterjesztették a polgármester jelentését, melynek érdekesebb adatait már leközöltük.

Felemlíti még a polgármester, hogy a szájszél- és körömfájás az állatok között szünetelt, de a decemberi országos állatvásár nem tartható meg, hanem január hóban póttállatvásár engedélyezését kéri a minisztertől a polgármester.

Balogh Döme ellenzi, hogy januárban póttállatvásár tartassék. Indulványozza, hogy december hónap második felében tartsák meg az állatvásárt.

Rimler Károly kimutatja, hogy Nagyvárad körül a községekben még járvány és zárlat van s így ha decemberben tartják meg a vásárt, ezekből a községekből sem jöhetnek a vásárra.

A jelentést tudomásul vették.

Ezután dr. Cseresnyés Béla tb. tanácsnok felolvasta a belügyminiszter leiratát, amely szerint Király Őfelsége köszönettel tudomásul vette a 80-ik születésnapja alkalmából küldött üdvözlő feliratot. — Tudomásul vették.

Dr. Némethy Károly államtitkár köszönetet mondott a törvényhatóságnak a kinevezése alkalmából hozzájuttatott üdvözlésre.

Választások.

A központi választmány tagjainak megbízása az év végével lejár. Az újraalakításra tehát most került a sor.

A függetlenségi párt tagjai: Molnár Imre, Szokoly Tamás, dr. Stokker József, Sulyok István, Schütz Albert és dr. Olasz Bélára szavaztak.

A munkapártiak az eddigiekre szavaztak s csupán Medvigy Gábor és dr. Mihelffy Lajos vették fel mint újat, listájukba dr. Molnár Imre és Mezey Mihály helyett.

Megválasztottak: Dr. Adorján Armin 64, dr. Hoványi Géza 69, dr. Medvigy Gábor 61, dr. Mihelffy Lajos 65, Rádl Ödön 69, Reismann Mór 66, dr. Stokker József 92, Sulyok István 93, Szokoly Tamás 88, Schütz Albert 90, dr. Tóth Ferenc 67, dr. Várady Zsigmond 60 szavazattal.

Szavazatot kaptak még: Olasz Béla 40, dr. Molnár Imre 27-et.

A közigazgatási bizottságban dr. Berkovits Ferenc, dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály, Rádl Ödön, Sulyok István, dr. Várady Zsigmondnak járt le a megbízásuk.

A függetlenségi párt az öt helyre csak hármat jelölt: Sulyok Istvánt dr. Stokker Józsefet és Szokoly Tamást.

A nemzeti munkapárt az eddigiekben csak annyi változtatást tett, hogy Mezey Mihály helyére dr. Mihelffy Lajost jelölte.

Volt még koalíciós lista is, amelyen dr. Berkovits Ferenc, Szokoly Tamás, Rádl Ödön, Sulyok István, dr. Stokker József és dr. Hoványi Géza voltak felvéve.

Megválasztottak: Dr. Berkovits Ferenc, dr. Hoványi Géza, dr. Mihelffy Lajos, Rádl Ödön, Sulyok István, dr. Várady Zsigmond.

Feliratok a kormányhoz.

Zólyom megye átiratát, a korcsmák és pálinkamérések ünnep és vasárnapokon zárva tartása tárgyában, hasonló felirattal pártolták.

A magyar városok előterjesztését, hogy a városok államsegélyét 1911-re emelje fel 4 millióra a kormány, szintén azonos értelmű felirattal pártolja a közgyűlés s felkéri a város országgyűlési képviselőjét, hogy járjon közbe ez irányban.

A tanács előterjesztést tett, hogy a mérnöki hivatalnál 1 építésmérnöki, 1 építőmesteri és 1 rajzoló állást szervezzenek, a mostani napidijias mérnöki és napidijias rajzoló állás megszüntetése mellett.

Balogh Döme azt látja, hogy a személyzet szaporításra nincs szükség s ezért nem fogadja el a javaslatot. Térjenek napirendre.

Köszeghy József hivatkozik arra, hogy most is 13 nagy munkát vár feldolgozásra, ezért is szükség van a személyzet szaporításra. Az eddigi személyzet nem bírja a munkákat elvégezni.

A javaslatot elfogadták.

A városi tűzoltók számának négygyel szaporítását elfogadták.

A rendőri és tűzoltó legényseg fizetés-emelésének kérdésénél

Schwarcz Izidor nem elégszik meg a tanács által javaslatba hozott fizetés javítással, mert az rendkívül csekély. Javasolja, hogy még

amelyben megszámlálhatatlan gyűléseken konstatálják beteg századunk elmérgesedő erkölcsi, gazdasági sebeit és meggyógyítják-e azt az ismeretek halmazával. Sorvad a család, az itju a meg nem nevezhető bűnök sulya alatt. Ne világoztad fel erkölcsstelen helyzetéről, látja azt feneketlen mélységében, de érzi tehetetlenségét is. Ne alkossatok alapszabályokat, hiába csináltak társulatokat, ostorrrá lett szenvedélye csak önmaga, nem pedig valamely társulat, csak erkölcsi erő, nem pedig alapszabály győzi le. Az emberek jó nagy százaléka a szeszbe temeti emberi méltóságát, szellemi, testi képességeit, pénzét. Ostorozhatod a szerencsétlent, senkise tudja, érzi jobban a rája nehezűdő átkot mint ő, ne beszélj és ne mutogass neki képeket az alkoholizmus káráról, előadásokkal vagy *Részeges* Pista vörös orrával, bus arcával, düledező házával, nem húzod ki a rabzoltságából, csak erővel. E tekintetben az Egyházunk hittanával csodákat teremtett, mert az önmegtágadást, felebaráti szeretetet, tisztaságot, hithűséget szóval a lelki erőt a halál megvetéséig fokozta, megmaradt most is azon iskolának, amely önmagukon uralkodó jellemeket tud nevelni. A hősök tudománya és ereje — a kis katekizmus volt.

A nagy és nemes francia nemzet, amely minden eszmével kísérletezik, a túlzó köztársaságitól a legszélsőbb abszolútizmusig, sanyli leginkább a vallásoktatás kiküszöbölését. Akik az iskolában széttepi a katekizmust, mint pl. Courte községben, azok széttepi az itju lélek jövőjét; akik a tankönyveket erkölcsi bolond gombákkal tömik meg, az beoltják az ifju lélekbe az erkölcsi lazaság mételeyét. Ezt konstatálja Academie des sciences morales et politiques, az erkölcsi és politikai tudományok Akadémiája:

Az ifjusági bűntettek, amelyek a születések folyton hanyatló száma dacára állandóan növekszenek, a mai Franciaország igazi rákfeneje lett. Az újságoknak naponta egész hasábkra van szükségük, hogy az olvasóknak a nap véres és gaztetteit ecseteljék és ha a gyilkost meg csipik, a rendőrség többnyire fiatal emberrel, sőt gyermekkel áll szemben.

A hittantanításnak és tanulásnak tehát más tárgyak elméleti jellegénél jóval magasabb, elérhetetlen színvonalra kell emelkedni, amelyen a gyermekek a hittan igazságával egybehangyarázva kell forradni, szóval annak nemcsak elméleti tudásban, hanem erkölcsi erőben is kell gazdagodni. Nem azért tanuljuk a hittant, hogy az életben minél több legyen, amit letagadjunk, minél több legyen, ami ellen vétkezzünk, hanem hogy egész életünkre a hitből táplálkozó egységes világnézetet, szilárd alapelveket szerezzünk. Láthatjuk, hogy milyen hittantanulásnak van értéke? Mikor a hit igazságait az *egyetlen* életéről le lehet olvasni, tehát csak megértett, átértett, átélte hitigazságokkal mondhatom: En keresztény katolikus vagyok. Csak az átélte hitnek van értéke, csak ennek van ereje példákban tündöklenni, áldozatot hozni, nagyokat tenni. Csak az a családi kör lehet az igaz nevelés szentélye, amelyben az átélte hitet a szülők élete hirdeti. Tapasztalati tény, hogy rendszeren azon gyermekek lelke tud nehezen tüzet fogni, lelkesedni a vallásos életért, vagy azon kongreganistákban csökken, hül ki lelki élet s vele együtt a kongregáció iránt való szeretet, akik oly családi körben élnek, ahol hitközönynek oly dermedt fagy uralkodik, hogy a gyermekből kivesz az ima szeretete, nincs bátorsága hitét megvallani még a családi körben sem. Csak annak a katolikus

férfinék van értéke a családban és társadalomban, aki az átélte, meggyőződés szerűen vallott hit kincsének a birtokában van; csak az az édes anya értékes nevelője a gyermekének, aki a hit és erkölcsi igazságokat a saját szívéből tudja csztogatni, aki azokat életével, szavával, cselekedetével illusztrálja.

Semmi se káros annyira a katolikus ügynek, mozogjon az akármily szűk körben, mint a antikatholicizmus; semmi se árt úgy az Egyház hírnevének, mint az, ha valaki ajkán a katolikus jelszavaktól árad, szívében, életében pedig megmérhetetlen távolságra áll az Egyháztól. A litániába be lehet venni: »A műkatolikusoktól ments meg Uram minket.«

Gyermekek, kongreganisták! Nézzetek lelketekbe; lobog-e abban a hit meggyőződés szerű, élni tudó szeretete vagy csak pislog? Lúkt-e abban a törtetés, ha kell, áldozatok árán is, az erkölcsi tisztaságért vagy bágyadtad vagyok? A vallásosság mélysége fűz-e a kongregációhoz vagy külsőség? Ha e kérdésekre nem-mel válaszolsz, koldusan mész ki a káprázatos világba, gyengén a kísértések harci zajába, elhervadtan oda, ahova a viruló testi és lelki élet lúktetű ereje szükséges; ha pedig kongreganista vagy, úgy szabadíts meg bennünket lelki sorvadásodtól, ne hozd rossz hírnévbe a legnemesebb intézményt, mert az tenni vágyó lelkek iskolája, nem pedig a gyáva képmutatók menedékhelye. Ha pedig szived igennel válaszol, úgy birtokában vagy az igaz, benső vallásosság kincsének! Apó, nevelő azt, hogy törhetetlen hittel, szeplőtelen lélekkel, romatlan vérrrel a szellemi, erkölcsi és anyagi hódoltságban nyorgó hazánknak rendületlen szabadság-hőse légy.

20-20 koronával kerekítsék ki a II. oszt. rendőr legénység fizetését.

Gerő Armin köszöni az elismerést, de fél, hogy ha az előterjesztést megbolygatják, esetleg megzavarja a költségvetést.

Dr. Adorján Emil a főbb tisztviselők fizetését sem tartja magasnak. A javaslatot elfogadja, mert fokozatosan lehet csak a fizetések emelését keresztülvinni. A 60000 kor. felosztásával a tanács a kérvények áradatát zúdította a közgyűlés tagjaira. Indítványozza, hogy mondják ki, miszerint minden fizetésrendezés iránti kérvényeket a költségvetés tárgyalását megelőző havi közgyűlésen vegyék elintézés alá.

Rimler Károly kéri a javaslat változatlan elfogadását. Helyesli *Adorján* indítványát, de a törvényel ellenkezik. Csak mint óhajt, a tanács majd figyelembe veheti.

Balogh Döme csak úgy szavazza meg *Schwarz* indítványát, ha a színház szolgáltatást nem ad a város díjazást.

A nagy többség a tanács javaslatát fogadta el.

A fogyasztási adóhivatal személyzetének fizetésemelését, a mázsatiszt fizetésének, a vízvezetési felügyelő működési pótlékának, valamint az adóbecsüsök lakbérének, a hivataloszolók lakbérének felemelését elfogadta a közgyűlés.

A havidijasok lakbér felemelése iránti kérelmére *Dr. Kurländer Ede* indítványozta, hogy irnokká rendszeresítsenek, lakbérük 200 koronával felemeltesse s drágasági pótlékokat kapjanak. A tanács a szakbizottságokhoz kéri az ügyet átteni.

Dr. Kurländer Ede csodálkozik, hogy a tanács oly szűkkeblűen jár el a havidijasokkal szemben.

Lukács Ödön bár jóindulattal van a havidijasok iránt, de soronkívül nem lehet fizetésüket rendezni.

Fried Ferenc indítványozza, hogy a 200 korona lakbéremelést adják meg a havidijasoknak.

Weisz Lajos csatlakozik a *Fried Ferenc* indítványához.

Rimler Károly védi a tanács javaslatát. A kik nem részesültek az államsegélyben, drágasági pótlékokat kapnak. A tanács nem akarja mereven elutasítani a havidijasokat, hanem a pénzügyi bizottságot akarja meghallgatni. Ez nem napirendről való levétel.

Kurländer Ede azért sürgeti a kérdés elintézését most, mert különben nem lesz fedezet.

Balogh Döme kényszerűségből elfogadja a tanács javaslatát, amelyet a többség elfogad.

A város tanácsa előterjesztést tett, hogy az államsegélyből nem részesült városi tisztviselők, alkalmazottak és a községi iskolák tanszemélyzetének 10 százalékos drágasági pótlékokat szavazzon meg a közgyűlés az 1910 évre.

Dr. Hoványi Géza örömmel látja, hogy Nagyvárad oly anyagi helyzetben van, hogy a legkisebb alkalmazottakat pótlékban részesítheti. Azt azonban helyteleníti, hogy a polgári iskolai tanárok nem 2000 korona, hanem 1600 korona törzsfizetés után kapják a pótlékokat. Indítványozza, hogy 2000 korona után adják a polgári iskolai személyzetnek a drágasági pótlékokat.

Balogh Döme indítványozza, hogy a vámosoknak is adjanak drágasági pótlékokat.

Schwarz Izidor a kisebb fizetésű 12 tanárnak 30 százalékos drágasági pótlékokat adjanak.

Rimler Károly ellenzi *Schwarz Izidor* indítványát, mert az lehetetlen. — *Dr. Hoványi Géza* indítványának elfogadása a törvényhatóságtól függ. A vámosok külön kapnak évenként jutalékokat.

Gábel Jakab a polgári iskolai tanárookra vonatkozó indítványt helyesli. Kifogásolja azonban, hogy a tanítók a korpótlék után ne kapjanak drágasági pótlékokat. Hisz ez rendes fizetésük. Indítványozza, hogy az ötödéves korpótlék is vétesse tekintetbe.

Dr. Adorján Emil szintén a tanítók érdekében szólal fel. Csatlakozik *Dr. Hoványi Géza*, mint *Gábel Jakab* indítványához.

A tanács javaslatát, *Dr. Hoványi Géza* és *Gábel Jakab* indítványával elfogadták. — *Schwarz Izidor* indítványát visszavonta, *Balogh Döme* indítványát pedig elvetették.

Interpellációk.

Hat óra már elmúlt s így az interpellációkra került a sor.

Dr. Hoványi Géza az iránt intéz kérdést a polgármesterhez, hogy az uszoda felállítása iránt hajlandó-e oly időben intézkedni, miszerint az a jövőre megnyitható legyen. Négy év óta nincs uszoda Nagyváradon. Most már a 12 ik órában vagyunk s ha a tanács jól gondolkodik, január vagy február hónapban a kérdés előterjesztésre kerül. Van e kilátás erre.

Köszeghy József főmérnök szerint az uszoda kérdése összefügg a Körözs part díszítésének ügyével. Vágó, híres műépítész elkészítette a partfal kiképzésének a tervét s felkérte, hogy az uszoda csinos kiképzését is készítse el. Februárra beterjeszti az uszoda tervét. Azonban nem lehet az uszodát felállítani, míg a fekáliákat levezető csatornák el nem kerülnek a partról a csatornázással. Arról sem áll jól, hogy a nagy víz az uszodát el nem viszi. Óriási szakítóereje van itt a víznek. A leghelyesebb volna egy bazin, műuszoda. Ujból kijelenti, hogy az uszoda tervét februárra beterjeszti.

Dr. Hoványi Géza megdöbbenéssel és megutközéssel hallja a főmérnök nyilatkozatát. Négy év óta elő kellett volna adni, hogy aggályos lenne itt az uszoda, de nem most mondani, hogy nem biztos ott az uszoda. Nem azt kérték, hogy feltétlenül ott legyen az uszoda, csak azt, hogy legyen valahol és soha nem jöttek azzal elő, hogy nem lehet uszodát, hanem műuszodát kell csinálni. Így 1912-ben sem lesz uszoda. A város közönsége pedig követeli. Nem az a kérdés megoldása, hogy hozo tervet, de nem lesz a hely jó. Eddig azzal biztatták a város közönségét, hogy a partfal kell előbb. A választ nem veszi tudomásul, hanem tüzzék ki azt a jövő havi ülésre.

Köszeghy József aggályosnak tartja, hogy a nagy víz elviszi az uszodát. Ezt írásban előadta. Előterjesztette, hogy a Bunyitay-ligetben építsenek műuszodát. Azt nem mondja, hogy a partfalnál nem lehet a uszodát építeni, de veszélyes. Ez az egyetlen hely pedig az uszoda részére. Mulasztás nem történt.

Rimler Károly vigyázni fog, hogy a terv februárra be legyen adva. Az aggályokat tudták, de nincs más alkalmas hely.

*Dr. Hoványi Géza*nak is volt más terve, de azt mondták, csak uszoda kell. Az aggályok dacára foglalkozni kell a kérdéssel. A közönség megütözik, hogy fürdő nincs Nagyváradon. Tudomásul veszi, hogy februárra itt lesz a terv.

Weisz Lajos a katonai forspontok kérdésére kér felvilágosítást. A legnagyobb dolog időben el kell menni a fuvarosoknak katonai svállításokra s egy napi munka után 1 korona 26 fillért kapnak. A fuvarosok kérvényt adtak be a városhoz sérülmeik orvoslása végett. Történt-e valami a kérvényvel.

Rimler Károly hivatkozik rá, hogy a forspont régi patens alapján áll fenn s törvényvel eltörölve nincs. A kérdéssel a polgármesterek kongresszusa is foglalkozott s memorandumot adtak át a miniszternek. Igéri, hogy a legközelebbi tanácsülés foglalkozik vele.

Juricskay Barna az erre vonatkozó szabályrendeletet most készíti. Februárra kész lesz.

A választ tudomásul vették.

Weisz Lajos az iránt szólal fel, hogy a közgyűlés jóváhagyása nélkül a csendőriszkolában kantint, továbbá orvosi és gyengélkedő szobákat építenek, ami 10,000 koronába fog kerülni.

Rimler Károly kijelenti, hogy italmérés nem lesz a csendőriszkolában. Az orvosi szo-

bát ócska téglából építik s e célra 2000 koronát engedélyezett a város.

Balogh Döme az iránt interpellált, hogy a főkapitány rendőrökkel eltiltotta a fuvarosoknak a Körözsből a kavics svállítását. Allítólag azért tiltotta el, mert a csatorna vállalatnak kell a kavics.

Rimler Károly nem ismeri az ügyet s így a jövő gyűlésen válaszol az interpellációra.

Este hét óra után ért véget a közgyűlés. Ma, szombaton délután folytatják.

Törvényjavaslat az illetékkiszabásról. *Lukács László* pénzügyminiszter ma törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé az 1887. évi XLV. t.-c. 3., 4. és 5. §-ainak módosításáról és kiegészítéséről. Ennek a törvényjavaslatnak, amely 1911. január 1-én lép életbe, legérdekesebb pontja az, hogy az illetékkiszabásnál az ingatlanok értékét a jövőben bizonyos esetekben bírói becslés útján állapítják meg.

UJDONSÁGOK.

* **Fráter Loránd és dr. Krüger Aladár megyebizottsági tagsága.** Fráter Loránd országgyűlési képviselőt B. hardiószezen és Csokalyon választották meg megyebizottsági taggá. A két mandátummal bíró bizottsági tag tegnap értesítette az igazoló választmány elnökét, hogy a *bihardiószegi* mandátumot vállalja el s a csokolyairól lemond. *Dr. Krüger Aladár* urszádi megyebizottsági tag tegnap igazolta választhatóságát.

* **A főgimnázium kongregáció ünnepélye.** Tegnapelőtt zsufolásig megtelt a főgimnázium díszterme abból az alkalomból, hogy a főgimnáziumi Mária kongregáció rendes évi ünnepélyét tartotta. Az a nagyszámu és előkelő közönség, mely ott Nagyvárad uri keresztény társadalmát képviselte, annak volt tanubizonyossága, hogy a nagyváradai közönség felfogja a Mária-egyesület nagy jelentőségét és siet az ifjakkal együtt hódolni az egyesület szép ideáljainak. Az ünnepélyt a főgimnázium vegyes kara nyitotta meg *Kovács Kandid* tanár vezetése mellett a pápai himnusszal, melyet az egész közönség állva hallgatott végig. Következett *Szilágyi Dózsa* hatalmas ünnepi beszéde, mely mélyen járó gondolataival, az igazság átérzésétől áthatott benső erejével es lendületével az egész közönséget magával ragadta. A pompás beszédet, mely egyik legaktuálisabb témát, az iskolai hitoktatást választotta tárgyául, lapunk mai számában egész terjedelemben közöljük. *Kanta Jenő* IV. éves diák *Dr. Krüger Aladár*nak »Bosszu« című hatásos költeményét szavalta el. Meglehető volt az a bátorság, mellyel a kis diák az emelvényre lépett és az a minden részében tökéletesen kidolgozott, egyenesen művészinak nevezhető előadás, mellyel a költeményt elszavalta. A közönség a szavaltot lelkesen és hosszasan megtapsolta. Következett ismét az énekkarnak egy igen hatásos száma: »Oh áldott szüanya« című ének, mely után *Csoőr Lajos* VII. osztályu tanuló tartott »Előítételek« címmel alaposan kidolgozott és élvezetes előadást. *Resch Mihálynak*, a kiváló zeneszerzőnek *Ave Mária*ját *Zajgha Béla* VII. o. t. énekelte el igen szépen. *Kisérték*: I. hegedűn *Bócz Aurél* VIII. és *Tapfer Sándor* VII.; II. hegedűn *Ötömösi Sándor* VI.; III. hegedűn *Hlatky Endre* VI. és *Rimanóczy László* IV. B.; IV. hegedűn *Buzás József* V. és *Papp Károly* III. A.; har-

moniumon Herbály István VII. osztályu tanulók és zongorán Resch Mihály, zenetanár. *Barta Gyula* VI. o. t. »Egy történelmi hazugság« című, alapos tanulmányra valló és ügyesen megírt tanulmánya is rendkívül tetszett. Befejezéstől ismét a vegyes énekkar zárta be az ünnepélyt »Hozzát fohászokodunk« kezdettü gyönyörű énekkel. Az énekkar kitűnő, precíz előadása *Kovács Kardid* tanár érdeme. A kongregáció virágzása pedig legnagyobb dicsérete az egyesület lankadatlan buzgalmu vezérének, *Szilágyi Dózának*.

* **Sa'varsin.** Ez a neve a forgalomba hozott Ehrlich léle szerumnak. Világos sárga por ez, amely 34 százalék arzént tartalmaz és vízben oldódik. A váradi beoltás lues esetben sikerrel járt.

* **A Himalaja csucsán.** Nagy felfedezések korát éljük. Az északi és déli sark megközelítése után a 8640 méter magas Himalaja megmászása megtörtént 1909-ben. E horribilis magasságon már a vakmerő turista alatt járnak a felhők, az ég sötétebb színt vesz fel, az ember nehezen lélegzik a ritka levegőben. A Bullock—Workman házaspár a dicsőség, hogy először járt azon sivatagokon, ahol sem állati, sem növényi élet nincs. Minden pillanatban élet-halál között lebegett a vakmerő házaspár, midőn 87 fok alatt hajló meredek jégtalon másztak fel. Most 8-án, csütörtökön tartott erről felolvasást a bátor házaspár Budapesten. Vetített képekben mutatták be a vakmerő ut részleteit, a zord tájakot, amelyeken jártak. Ily magasságra ember még nem tette lábát. A közönség zajosan megéjenezte a felolvasókat.

* **Tifusz Belényesben.** Belényesi tudósítónk jelenti, hogy ott az egészségügyi állapotok ismét meggyengültek. Legujabban a tifuszjárvány lépett fel a járás színhelyén. A főszolgabíró a legmesszebb menő óvintézkedéseket tette meg a járvány tovább terjedésének megakadályozása végett.

* **Meglőtt vadőr.** A tenkei járásban az orvvadászok már annyira elhatalmasodtak, hogy fényes nappal valószínű fegyveres háborút viselnek a vadőrök ellen. Mint tenkei tudósítónk jelenti tegnap *Argyelán* György a feketebátori *Lovassy* uradalom vadőre lóhátra ült és így indult el az erdőt megkerülni s az orvvadászok leshelyeit felkutatni, hogy nem tartózkodik-e valaki a tilosban. A vadőr alig lovagolt egy negyed órát, mikor egy rejtekhelyről öt orvvadász ugrott ki és a vadőrt közrefogva még mielőtt *Argyelán* fegyverét használhatta volna az egyik orvvadász rá lőtt. *Argyelán* leesett a lóról, mire a merénylők elmenekültek. A vadőrnek szerencsére a golyó csak a vállát találta s így életveszélyes sérülést nem okozott. A meglőtt vadőr a saját lábán vándorolt haza, ahol azonnal jelentést tett a csendőrségnek. Szerencsére *Argyelán* a merénylőket felismerte és így az eljárást nagyon megkönnyítette. Az orvvadászoknak ez az elhatalmasodása ami különösen a tenkei járásban az utóbbi időben lábra kapott merényletek miatt már tűrhetetlen, idején való volna, ha a hatóság szigorúbb intézkedéseket léptetné életbe. A mai ellenőrzési viszonyok ugyanis oly gyengék, hogy azokkal az orvvadászokat sohasem fogják megfékezni.

* **Dinamitszerenosétlenség.** Beszállították a biharmegyei közokmányba *Seabó* Imre 19 éves kárászteleki földművest. Nevezett egy dinamit gyutacsot akart elsűtni, de mivel az nem gyulladt meg, felvette a földről s a bal kezébe fogva, piszkálgatta. A gyutacs felrobant s balkezének hüvelyk és középső ujját összeroncalt.

* **Lopás a színházi pénztár előtt.** *Friedländer* Izsó férfitiszabó panasolta a rendőrségen, hogy tegnap délelőtt 10 óra tájban a színház nappali pénztáránál jegyváltás közben kabátja külső zsebébe tett pénztárcáját 15 korona pénztartalommal együtt ismeretlen tettes ellopta. Jelzett alkalommal a pénztár előtt igen nagy tolongás volt s így könnyen megeshetett, hogy valami enyves kezű zsebtolvaj *Friedländer* tárcáját elemelte. A rendőrség az eljárást folyamatba tette.

* **Az elveszett betéti könyv.** A Nagyvárad Takarékpénztárból telefonon jelentették tegnap a rendőrségnek, hogy ott megjelent egy magát *Drugács* Flóra kisujfalusi lakosnak nevező román, s az ezen névre kiállított s 940 koronát tartalmazó betéti könyvecskére 620 koronát akart kivenni. Minthogy a könyv tulajdonosa ezelőtt 3 nappal bejelentette, hogy ugyanazon tkptri könyvecskét elvesztette. Azonnal kérdőre vonták az asszonyt, aki azt mondotta később, hogy ő *Drugács* Flórának hasonnevű leánya, s az édesanyja megbízásából akarja a pénzt felvenni. Időközben megérkezett a rendőrségről a kiküldött detektív, aki előtt azután az asszony beismerte, hogy ő *Bocsok Szavéta* és újabb mesével állott elő, mondván, hogy őt *Drugács* Flóra leánya ajándékozta meg a betéti könyvecskével. A rendőrség *Bocsok Szavétát* lezáratta s az ügy kiderítése végett a nyomozást folyamatba tette.

* **Magánvizsgáló** sikerrel előkészít egy nagy gyakorlattal bíró nyugalmazott főgimnáziumi tanár. Már eddig is több tanítványt vizsgáztatott le kitűnő sikerrel. Megkeresések *Bethlen-utca* 1 szám alatti lakására intézendők.

* **Amit nem lehet olvasni.** Egy kékszemű, kedves kis urileány beszél a következő érdekes kis apróságot: Nagyon szeretem a drámát — ugymond — és így természetesen igen megörültem, amikor *Tolsztoj Karénin-jét* adták a színházban. El is mentem azonnal. Nehány nap múlva egy vidéki rokonomat — falusi leány — figyelmeztettem, hogy nézze meg e darabot.

— Nem érek rá itt maradni, — választ lemondóan.

— Ugy hát olvassa el!

— *Hát el lehet ezt olvasni?* (!) kérdezte naivul.

Különlegességek rövidáruban.

Keztyük, fátyolok, harisnyák, shawlok és gombok kiárusítás miatt nagyon olcsón lesznek elárusítva

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x **Lloyd kávéház** ujonnan épített és fényesen berendezett téli kerthelyiségében december hó 10-én a következő pompás szórakoztató képek lesznek bemutatva: 1. Szomorú örökség. 2. A postás. 3. **Habkissasszony.** 4. Gordon lovasság. 5. **Mosgófénykép** ujság. 6. Pali hotgászik. 7. A zsoke. 8. A vőlegény. Beléptidij nincs. Előzékeny kiszolgálás. Kitűnő ételekről és italokról gondoskodva van. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri *Hartstein* és *Örlei* kávéház tulajdonosok.

Női felöltők

legnagyobb választékban és

legolcsóbb

árban legjobban

„Löwy P. és Társa“ cégnél
kaphatók.

Zöldfa-utca II. szám,
(a Zöldfa-átjáróval szemben.)

x **Villamos csillárt** ne vásároljon, berendezést ne készítsen, míg **Stern** nel a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem is vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek. Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat gyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556

Nagy karácsonyi és ujévi
occasio Január 15-ig

Radó és Kertész

Kossuth-utca 2. szám.

Siessünk az ajándékokat megvenni,
most mig óriási a választék.

Bluz selyem különlegességek 43--60--70

Bluz bársonyok 55--70--85

120 széles ruha szövetek 28--38--50--58--70--85

140 széles kosztüm kelme 65--85

Jól mosható harteretek 13--17--25--30

Jó vászon és kanavász 1 vég 5 for. 50

Asztalneműek, valamint, az összes raktáron levő selyem, szövet és posztó kendők, de különösen női fehérneműek teljesen leszállítva adatnak el

Menyasszonyi kelengye választékunk különös figyelmet érdemelnek.

Szép asszony — milyen színben van, hogyan néz ki?

A milyen színben lehet az ember, mikor rettenetes hurutot cipel magával! — De hát miért gyötri magát vele! Vegyen a gyógyszerárban vagy a drogériában egy doboz valódi szodeni ásványpasztillát, töltsen meg vele csinos kis bonbonniérjét és kezeskedem érte, hogy megszabadul a huruttól, anélkül, hogy tudná hogyan, de mindenesetre a legkellemebb módon.

Egy doboz ára 1 kor. 25 fillér.
Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert cs. és k. udv. szállító, Wien, IV-1. Grosse Neugasse 17.

Valódi amerikai

C i p ő k

és orosz kalucsnik leg-
o jobb minőségben, o

REICHARD-áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

Mielőtt

az őszi és téli ruhaszükségeiteket beszereznék, ne mulasszák el

FRIEDLÄNDER
angol uri szabó cég

előnyös áraitól és eredeti angol szöveteinek kitűnő minőségéről és elegáns szabásáról meggyőződni.
Nagyvárad, Szt. János-utca.

TANÜGY.

Érettségi vizsgálat a reáliskolában.
A helybeli állami főreáliskolában a december havi érettségi vizsgálat írásbeli része f. hó 12, 13, 14 napjain lesz; a szóbeli része f. hó 15-én. Az igazgatóság.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Cigányszerelem.
Vasárnap d. u.: Kormánybiztos (télhely-
árrakkal) Este: Cigányszerelem.

A kormánybiztos. Vasárnap délután a hamarosan népszerűvé vált vigjátékot, a Kormánybiztos adják télhelyárrakkal. Guthi Soma kitűnő humoru darabja bővelkedik pompás és mulattató jelenetekben és teljesen érthető az a szép siker, amely a bemutató óta kíséri az esti előadásokon. Vasárnap este kisbérletben megy a Lehár diadalmas operettújonsága, a Cigányszerelem.

x Uj műsor a Pannoniában. Ma este ismét új műsor váltotta fel a Pannonia-mozi változatos repertoárját. A Pathé-cég ezuttal is pompás képeket küldött, amelyek nagy tetszéssel találkoztak. Az új műsor számai: 1. Meracka völgy. 2. Hirtelen haragu szomszéd. 3. Lelkinagysága. 4. Kirándulás kormánybiztos ható léghejőn. 5. Babv. 6. Halász fia. 7. Egy édes asszonyka.

Karácsonyi ajándéku

a legmodernebb ékszer-tárgyak,
arany- és ezüst órák nagy választékban a legolcsóbb árban szer-
kezhetők be

JENNY JENŐ

órák és ékszerész-nél.
Szt. János-utca 39. sz.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

Nyilatkozat.

A »Tiszántul« 1910. december 4. és 7. számában megírtam, hogy dr Barb Parthén a Rokszió-pör táblai főtárgyalásán a Nagyváradai Naplóról sértőleg nyilatkozott. Minthogy semmi okom nincs kételkedni dr Fenyő Sándor ügyvéd és dr Barb Parthén kir. járásbíró utóbb tett nyilatkozataiban, kijelentem, hogy azokat a közleményeket tévesen írtam s ezért sajnálatomat fejezem ki.

Nagyvárad, 1910. december 9.

Széles István,
a Tiszántul munkatársa.

TÁVIRATOK.

Széchen gróf nagykövet.

Páris, dec. 9.

A »Havas« jelenti: A francia kormány Széchen Miklós gróf Vatikáni osztrák-magyar nagykövetnek párisi osztrák-magyar nagykövetté való kinevezéséhez beleegyezését adta.

Az egyházi javak szekularizációja.

Budapest, dec. 9.

(Saját tudósítónktól.) A képviselőház kérvényi bizottsága d. u. 5 órakor Sanda János elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Hajduvármegye átírata, az egyházi javak szekularizációja iránt került tárgyalásra. A bizottság a jelenlegi politikai viszonyok között nem tartja időszerűnek az ügy tárgyalását.

Rehabilitált árvaház.

Kolozsvár, dec. 9.

Néhány hónap előtt Kolozsvár város h. polgármestere intézkedésére a kolozsvári rendőrség Pollák Lajosné kolozsvári lakosnő ellen, aki a Szent Antal árvaház gondnoka, kihágás címén eljárást indított, mivel alapszabály nélküli árvaházat tart fenn, hatósági engedély nélkül könyöradományokat gyűjt és 14 éven aluli gyermekeket cselédmunkára alkalmaz. A vizsgálat nem mutatott pozitív adatokat a vádak valódiságára, ezért Polláknét fölmentették.

Botrány a szerb királyi családban.

Belgrád, dec. 9.

A szerb királyi palotában tegnap Péter király arcul ütötte György herceget. A szerb udvarhoz legközebb álló helyről így mondják el a jelenetet:

György megjelent apja előtt és tiltakozott az ellen, hogy Belgrádból elküldjék. György így szólt apjához:

— Mellettem van a nép és a hadsereg. Ha szükség van rá, nemcsak Sándor fivérem, de a király ellen is felázadok.

Péter erre arcul ütötte fiát. György ekkor kardot rántott és le akart sujtani apjára, de a melléktéremben tartózkodó adjutáns előrohant és megfékezte a dühögő herceget.

Az angol választások.

London, dec. 9.

(Saját tudósítónktól.) Eddig megvan választva 147 liberális, 103 konzervatív, 30 munkáspárti, 45 hive Redmondnak. A liberálisok 13, a konzervatívok 12, a munkáspárt 4 mandátumot nyert. Brienirpárti 50.

Bosznia—Hercegovina Szerbiáé.

Belgrád, dec. 9.

Russko Srbski klub névvel új egyesület alakult, amely feladatává tűzte ki, hogy Bosznia-Hercegovinát visszahódítja az osztrák-magyar monarchiától, mint a szerbek jogos birtokát. Tegnap volt a klub első ülése. A megnyitó-beszéd azt hangoztatta, hogy Bosznia-Hercegovina ősi jogon Szerbiáé.

SPITZER BÉLA

női és gyermek ruha-áruháza
Rákóci-ut 3. sz.

Az év végeig

kedvezményes áron kapható

Felöltők,

Blousok,

Pongyolák,

Aljak,

Kosztimők,

Gyermekruhák

Szörme-árak és ruhakelmék.

Saját műtermemben a leg-
elegánsabb toilettek vállal-
tatnak.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

N. N. Hejyb-n. Réhberger Törzsök Imre nevű munkatársa sohasem volt a »Tiszántul«-nak. Réhberger harmadiklévvel ez előtt az akkori bérlőnek, Csávássynak hirdetések gyűjtött, később vele krajcáros lapot csinált, de sem a »Tiszántul«-nak, sem az »Alkotmány«-nak soha munkatársa nem volt.

Angol uri szabóság.

Az európai modern divatokkal lépést tartva, saját műhelyemben több évi külföldi tapasztalataim érvényesítve, hani és angol legjobb kelmékből raktáron elsőrendű öltönyöket, télikabátokat stb. készítek megrendelés után.

A n. é. közönség figyelmét felhívom cégemre.
Tisztelettel
HÄBER és TÄRSA férfiszabó.
o Nagy Sándor-utca 1. szám. o

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Irta: **Ejalmi Knuth.**

Fordította: **Vörös József.**

2

Egész nyáron át a temetőbe, vagy a várkertbe jártam, óraszámra üldögéltem s cikketeket írtam a lapok számára, egyik hasábot a másik után, mindenféléről, nyugtalan agyvelőm csodálatos gondolatait, szeszélyeit, találmányait; kétségbeesésemben a legboldobbb témákat dolgoztam fel keservesen megveszödtem velök s aztán nem fogadták el sehol. Ha egyet megírtam, a másikat kezdtem meg; a szerkesztők tagadó válasza ritkán keserített el, mindig azt mondtam: Egyszer mégis csak sikerülni fog! S csakugyan, ha nagynéha valami okos dolgot tudtam összekalapálni, egyetlen egy délután munkájáért öt koronát kaptam.

Ujból elmentem az ablaktól, a mosdótálcához léptem s a nadrágom térdére csepegtetem a vizet, hogy feketébbnek és újabbnak lássék. Azután szokásom szerint iront és papírt tettem a zsebembe és elindultam. Csendeszen szinte lopva mentem le a lépcsőkön, nehogy felköltsem a háziasszonyom figyelmét; már néhány nappal ezelőt meg kellett volna a bért fizetnem, de nem volt egy fillérem sem.

Kilenc óra volt. A levegőt kocsizörgés és emberi hangok töltötték be. hatalmas reggeli kórus, melybe a járó-kelők lépteinek zaja és a bérkocsisok ostorainak pattogása vegyült. Ez a lármás hajza felelevenített és mintha megelégedettebb lettem volna. Eszem ágában sem volt, hogy reggeli sétára induljak. Az én tudomnem nem kellett a friss, reggeli levegő. Olyan voltam, mint az óriás, kocsit tudtan volna megemelni a válammal. Enyhe, édes hangulat, vidám gondatlanság érzete szállt meg. Megfigyeltem az embereket; a hirdetésekkel olvastam; szembe néztem egy-egy lóvasuti utassal, s minden apróságot, minden véletlenséget, ami utamba akadt megfigyeltem.

Csak volna valami harapni valóm is ilyen gyönyörű időben! A tiszta reggeli nap hatása lenyűgöző, zabolátlan jókedvre hangolt és minden ok nélkül vígan dudolni kezdtem

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

19362—910 sz.

Nagyvárad város tanácsától.

Arlejtési hirdetemény.

A város részére szükséges könyvkötő munkálatok vállalatba adása céljából 1910. évi december hó 29. é. e. 10 órákor a város ház bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalati idő 1911. január hó 1-én kezdődik s tart hat egymásután következő éven át. Ajánlatok csak írásban, az ajánlati űrlap kitöltésével a fent kitett határidőig adhatóak be. Az ajánlatok egy koronás bélyeggel látandók el s a borítékban, mely pecséttel lezárandó, megjelendő az a munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik. Bánaipénzül ajánlattevők 100 koronát tartoznak készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni. A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló s a városi pénztár által kiállított nyugta, vagy ennek közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó.

A fertjezet munkálatokra vonatkozó feltételek alulírott hivatalos helyiségében megtekinthetők, ugyanott kapható az ajánlati űrlap is. Minden ajánlattevő köteles ajánlatában kitenni, hogy a feltételeket ösmeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja. Ajánlattevőt tett ajánlata azonnali, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat joga öre emelkedésével kötelezi. Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, vagy a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. A város közönsége a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlott árakra, teljesen szabadon választhat, és tieg újabb árlejtést is tarthat.

Nagyvárad, 1910. dec. 9-én.

Komlóssy József,

gazd. tanácsnok, mint az árverési
küldöttség elnöke.

2090—1910. számhoz.

Árverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1909. évi V III. 3424/9. számú végzésével dr. Arló Alfréd bpesti ügyvéd által képviselt Révai Testvérek Rt. felperes részére Márkus József alperes ellen 283 K 45 f. követelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 700 koronára becsült ingóságokra a Nagyvárad város kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, s annak a felülfoglalatók követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Percecs-utca 9 sz. házában leendő megtartására határidőül 1910. évi dec. hó 19. napján délután 3 órája tűzött ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet igénynek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részkre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttől vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság abláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1910. évi nov. hó 26. napján.

345

Csathó János
kir. bír. végrehajtó.

Czillér Imre

nagyáruházában

Szt. László-téri fiókjában

karácsonyi

occasio vásár

megkezdődött

és tekintettel a közeljövőben
történendő átköltözésre,

a raktár összes cikkei
igen olcsó árak mellett,

tehát a karácsonyi áraknál
is olcsóbban

kerülnek eladásra.

Uri- és női divatcikkek,

vászon és fehérneműek,

kalapok, szőnyegek és

ruhaszövetek, mosókel-

mék, selymek és bárso-

nyok, szőrmék, keztyűk,

kézimunkák és hozzáva-

lók, piperecikkek, rövidárúk

és szabókellékek.

GYULANTIN fogmentő esz- szencia, fogvédő és fogápoló szer.

Megóvja a fogakat a romlástól, lazulástól és a fog belsején lerakódott fogkövet is teljesen feloldja. A fogfájást egy perc alatt megszünteti. Naponta százakra menő utánrendelések és hálaíratok érkeznek a feltaláláshoz.

Orvosok s vegy.-tanárok kitünőnek találták.

Magyarországon egy és egynegyed millió uri család évek óta sikerrel használja.

Akik már ezen szert használták, tegyék meg utánrendeléseiket, mert a cél csak úgy érhető el.

Ara üvegenként 1.50 és 3 kor.

Feltaláló és készítő: **Száraz Gyula** kozmetikai szerkesztője.

Főképviseelő Biharmegye területére

SIKLI JÓZSEF NAGYVÁRAD,

Körözs-utca 6. szám.

Vegyél!

Vegyen!

Vegyünk!

10. 13. és 17.

Koronáért

**Moskovits Antonomiai cipőt
Nagyvárad**

Kossuth-utca 5. gyár épület és

:: Bémer-tér, Fő-utca sarok. ::

Eladó föld.

Nagyváradtól 15 percnnyire

fekvő mintegy 55 kat. hold kiter-

jedésű elsőrendű szántóföld a szük-

séges épületekkel ellátva egészben

vagy parcellákban eladó.

A feltételek megtudhatók a

Nagyváradon székelő **Központi**

Takarékpénztárnál.

Telefon: 263 szám.

**Hirdetések
felvételnek
a lap kiadó-
hivatalában**

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40
gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.**
100 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindezenmü **izzólámpa különlegességek,** fény-
képes **z-l á m p á k** ugyancsak **legolcsóbb**
áron kaphatók.

Csillárok,

í v l á m p á k

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön-
célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** →
megtékintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővít-
ését, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
litását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Sikerült

egy nagyobb porcellán-gyár raktárát megszerez-
nünk, ennél fogva abban a helyzetben vagyunk,
hogy a n. é. közönségnek hihetetlen árak mellett
:-: bocsátjuk készletünket rendelkezésére: :-:

Étkező-készlet 26 drb aranyozással diszitve 13.60

Kávés-készlet aranyozással diszitve 4.60

Theás-készlet aranyozással diszitve 5.20

Mosdó-készletek 7 koronától feljebb.

Képkerepezések, diszműárak, üvegekészletek, majolika készletek és vázák,
karácsonyi és ujévi ajándék tárgyak legnagyobb választékban

Kiváló tisztelettel

Heller Testvérek

Nagyvárad, Zöldfa-utca. Zöldfa-épület.

Telefon: 372.

Telefon: 372.

Téli szezon cikkeink:

Angol rum, chinai és valódi orosz tea, tea-sütemények, bel- és külföldi Cognac Lengyel és Orosz likőrök, asztali, csemege és aszúborok, pezsgők.

Száraz és conservált zöld főzelékek, párolt halak, csemege sajtok, I-a magyar szalámi, Prágai és Kassai sódar, déli gyümölcs, erdélyi fajalmák nagy választékban megérkeztek.

Legzamatosabb fajkávék nyersen vagy gyorspörkölőn azonnal megpörkölve, nemkülönben mindennemű háztartási és anyagáruk, előnyös árban, pontos és figyelmes kiszolgálás mellett lesznek a n. é. közönség rendelkezésére bocsájtva

tisztelettel

Mezey János és Tsa

NAGYVÁRAD, Szent László-tér.

Nagyvárad, takarékpénztári épület.

TELEFON 249.

A Z I G A Z,

hogyan sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Karcos bor a legjavából kapható. Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki. — Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

Belépti díj nincs.

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodában szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

Zsiros bődönök és husvágó gépek:

— feltűnő olcsó —

—: árban kaphatók —:

Kugler és Andrányi

vaskereskedésében.

Automobil

bérmocsi vállalat

Szakképzett, hosszú gyakorlattal bíró sofőrök vezetése mellett, 2 drb. elegáns, 50 és 40 lóerős teljesítményű gépkocsi, a világhírű „Renault“ leghíresebb francia gyártmány és „Oppel“ gyártmányai állanak rendelkezésre.

„Oppel“ viteldíj: Egy óra a városban 6 kor.

A fürdők egyikébe várakozás nélkül 6 kor.

A városon kívül minden kilom. 1 kor.

Fedett Renault viteldíj: Egy óra a városban 8 kor.

A fürdők egyikébe várakozás nélkül 8 kor.

A városon kívül minden km. 1 K 20.

Várakozási idő megállapodás szerint. Állandó éjjeli és nappali szolgálat.

Telefon 365. Garage: Szaniszló-u 47.

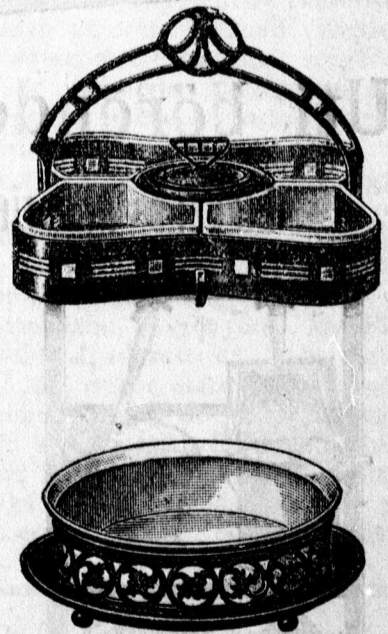
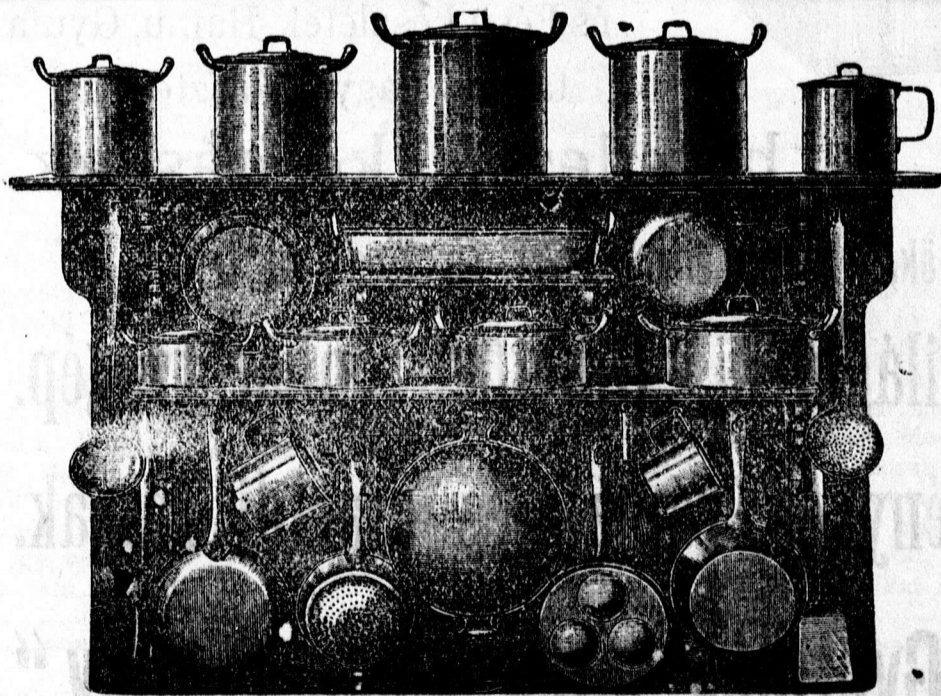
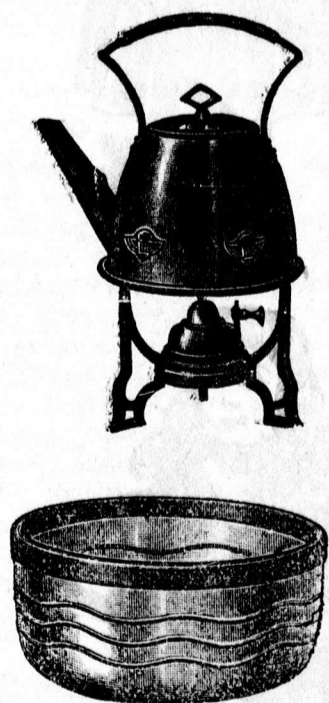

Petrozsényi, salgótarjáni, karwini és poroszszén, kovácsszén, gázgyári-lupényi és karwini bányacox, ipari- és háztartási célokra

Salamon Jakab és Ta. cégnél.

Budapest, V. Erzsébet-tér 5.

:: Telefonszámok: 73—96, 78—97, 73. 98. ::

Modern konyhaberendezések és háztartási különlegességek.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

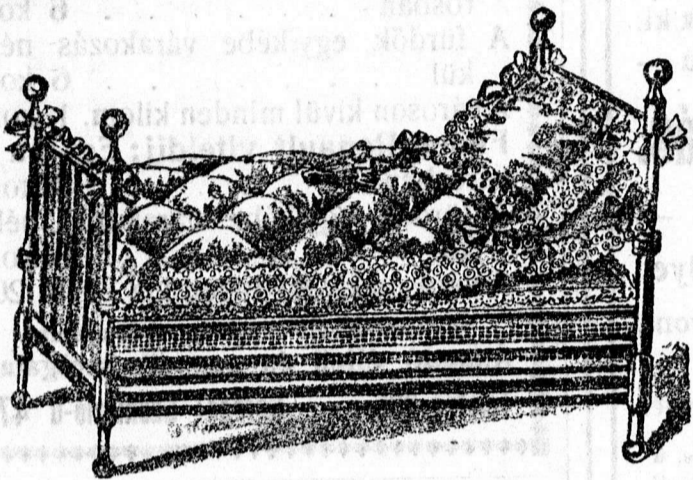
Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon helyben és vidéken 390.

WALDMANN ERNŐ

k a r á c s o n y i k i á l l i t á s a

Rákócy-ut (Szent István Palota).

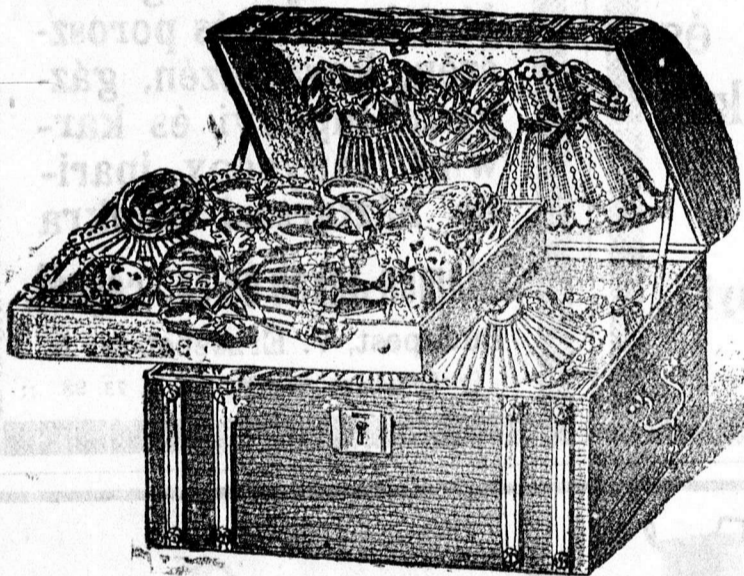

Hol dus vá-
lasztékban
vannak

diszmű és ajándék tárgyak

u. m. valódi

Bronz és Fazencze szobrok,
China ezüst disztárgyak, Fali
állványok és diszasztalok, Ivó
készletek és szivar készletek,
Likör és szivar asztalok, Varró
és ékszer dobozok, Manikür
és Fésű készletek, Hamu, Gyufa
tartók nagy választékban.

Uti bőröndök és berendezett kézitáskák.

Elegáns női ridikulók, finom pénz, szivar és cigaretta tárcák.

Világhírű „Gilletta“ önbortvágép.

Fénykép rámak és családi rámak.

„Gyermek játék külön osztály.“

